

Årsrapport for klinisk etikk komité ved HDS for 2018

Klinisk etikk komité (KEK) ved HDS har i 2018 hatt følgende sammensetning:

Sebastian von Hofacker, overlege ved Sunniva senter, leder. (frikjøpt 10 %)
John Kristian Gramstad Rolfsnes, sykehusprest, leder av prestetjenesten
Kjell Arne Aarheim, høyskolelektor ved Haraldsplass diakonale høgskole
Per Odland, overlege kirurgisk klinikk
Jørgen Østensjø, lege i spesialisering(LIS), medisinsk avdeling. Vikar for leder fra mai til oktober.
Randi Rafto, sykepleier, medisinsk hjerte/lungesengepost
Rollaug Waaler, sykepleier og forstanderinne, Haraldsplass Diakonale Stiftelse
Synnøve Misje, fysioterapeut KDF
Per-Arne Mehren, brukerutvalg for pasient og pårørende HDS
Ingeborg Kaldefoss Fauskanger, rådgiver Fagavdeling, sekretær (frikjøpt 5 %)
Kristin Lygre, overlege kirurgisk klinikk, vikar april- september

Aktivitet:

Møter: Det er i løpet av 2018 avholdt 9 ordinære møter

Saker behandlet på møtene:

- Referat fra aktuelle kurs og seminar
 - Planlegging og evaluering av to interne seminar
 - Refleksjon / drøfting av lokale kasuistikker (se under)
 - **Kompetanseheving;** økt trygghet i bruk av etikkverktøyet AskMe / drøftingsteknikker, med lokale kasuistikker
 - EK-prosedyren «HLR-minus», er revidert i tett samarbeid legegruppen
 - Ny EK-prosedyre «Utskriving på eget ansvar»
 - EK-prosedyren «Sjekkliste ved vanskelige klinisk etiske avgjørelser» er revidert
 - Drøfting av NOU 2017:16 På liv og død – kap. 13., der leder har levert høringsuttale
 - Innspill til Meona om «Blank behandlingsbegrensningsrubrikk i Meona ved nytt opphold»
- KEK ønsker å inviteres inn på styremøte

Kasuistikk – drøftinger,

Det har kommet få henvendelser til KEK fra avdelinger eller pasient / pårørende om saker til drøfting. KEK har brukt lokale kasuistikker, og fra fagtidsskrift for å få økt trygghet i bruk av etikkverktøyet AskMe.

Taushetsplikt versus meldeplikt, pasient med frontallappsdemens og seksualisert oppførsel, fare for mulig seksuelle overgrep mot mindreårige etter utskrivelse fra rehabiliteringsavdeling.

Kasuistikk fra internundervisning (høst 2017), ble drøftet i eget møte med overlege, konstituert overlege og sykepleier fra avdelingen. De etiske utfordringene ble drøftet ved hjelp av etikkverktøyet AskMe.

Etisk dilemma: *Er behandlingen vi gir / tilbyr skadelig for pasienten? Gir vi nytteløs behandling?* Personalet erfarer hjelpeløshet mht. hva som er rett å gjøre, og føler de utfører «brannslukking», og at behandlingen ikke er målrettet.

Overlege som kjenner pasienten, presenterte sykehistorie med «sammensatt smerte» og utfordringer med ernæring over tid. Pasienten som er grundig utredet, innlegges ofte før helg / høytider der personalet ikke kjenner pasienten godt.

Anbefaling til at HDS sammen med fastlegen legges en felles strategi mht behandling / oppfølging av pasienten ved neste eventuelle innleggelse. Hva forventer fastlegen av behandlingsteamet ved HDS? Dette må dokumenteres i pasienten sin journal, slik at det er lett tilgjengelig informasjon for behandlende lege..

Kasuistikk fra Medisinsk intensiv / postoperativ avdeling ble drøftet ved hjelp av etikkverktøyet AskMe.

De etiske utfordringene:

- Behandlingsnivået for denne pasienten

- Mangelfull kommunikasjon / dokumentasjon / samhandling behandlerne seg imellom, og mangelfull oppfølging av de pårørende.

Personalet fikk debriefing etter pasienten døde, og erfarte nytte av drøfting av kasuistikken med KEK.

Dialogmøter/ internundervisning:

KEK har som én målsetting å høyne den etiske refleksjonen på sykehuset. Det er KEK sin overbevisning at dette best lar seg gjennomføre ved at helsepersonell som møter klinisk etiske problemstillinger i sin hverdag, får anledning til å drøfte sine kasuistikker med én eller flere veiledere. Grunnet permisjoner i KEK og fokus på Nye HDS, har KEK ikke invitert til dialogmøter i 2018, og deltatt på få internundervisninger. KEK vil ha høyt fokus på internundervisning i 2019.

Leder har hatt undervisning for medisinske leger og kirurgiske leger i forbindelse med revisjon av HLR-minus prosedyre.

Seminar:

Vårseminar 14/4: Lokalt seminar med tema: «Hvor går grensen for økonomiseringen av helsevesenet og hva er alternativene?» Foredrag ved Halvard Vike, innlegg ved adm. direktør ved HDS, lege, politiker, brukerrepresentant, og engasjert plenumsdebatt.

Høstseminar 28/11: Lokalt seminar med tema «Godt nok». Drøftinger av lokale kasuistikker i tverrfaglige grupper og i plenum. Fagdirektør hadde innlegg. Kasuistikk er senere brukt i internundervisning.

Kurs:

Fem av komitéen sine medlemmer har deltatt på den nasjonale høstkonferanse for kliniske etikk komitéer i Oslo.

Økonomi:

KEK disponerer årlig kr. 60.000,- og forventer samme tildeling for 2019.

Midlene ble i 2018 brukt til seminarutgifter for KEK sine medlemmer og møteutgifter.

Målsettinger for 2019:

- Internundervisning på alle aktuelle avdelinger. Leder og dem det er naturlig å ta med inviteres
- Kompetanseheving og økt trygghet hos hele KEK i veiledning av etiske diskusjoner / refleksjoner
- KEK-seminar både vår og høst
- Videreutvikle samarbeid med KEK v/HUS og Betanien sykehus. Det arrangeres felles seminar dag 26.03.19
- Høstseminar Oslo – evt. presentasjon av noe fra vårt arbeid ved HDS
- Aktiv dialog med sykehuset ledelse og kliniske ledere om etiske utfordringer som ”oppdages” i dialog med de ansatte og som har med organisatoriske/system å gjøre
- Følge opp enheter KEK har vært involvert i / startet prosesser i
- Kommunikasjonsstrategi – følge opp «4 gode vaner»

Bergen, februar 2019

Sebastian von Hofacker
Leder for Klinisk etikk komité (KEK)

Ingeborg Kaldefoss Fauskanger
Sekretær KEK